

Norsk Polarinstitut

**SYSSELMANNEN
PÅ SVALBARD**

Att.: Jon Aars

**THE GOVERNOR OF SVALBARD
ГУБЕРНАТОР СВАЛБАРДА**

Vår dato:
15.03.2021

Vår ref: (bes oppgitt ved svar)
17/00389-25

Deres dato:
05.02.2021

Svar på søknad om feltarbeid på isbjørn - Norsk Polarinstitut - RiS-ID 2381

Vi viser til søknad mottatt 05.02.2021 om feltarbeid i forbindelse med Norsk Polarinstitutt (NP) isbjørnprogram på Svalbard i 2021.

Søknaden

Oppsummering:

Det er to ulike prosjekter feltarbeidet det søkes om tillatelse for omfatter:

1) Et overvåkingsprogram som har pågått siden 1988 (registrert gjennom Svalbard Science Forum, RIS nummer 2318)

2) Hiovervåking som ble startet opp våren 2008 (RIS nummer 3399).

I forbindelse med hiovervåking på Kongsøya, søkes det også om å få bruke hytta på Kapp Koburg inntil fem dager, og det søkes om å få bruke hytta på Heimland, Barentsøya, i perioden vår feltstasjon på Barentsøya benyttes for feltarbeid. Det søkes også om forlenget tillatelse for å ha letthytter på Heimland. Disse har per i dag tillatelse til å stå på stedet til høsten 2021.

Tidsperiode:

Det søkes om: utsetting av hikameraer ved inntil seks hilokaliteter våren 2021, med start 26. februar (tilknyttet RIS 3399).

Videre søker vi for overvåkingsarbeid innen perioden 26. mars til 1. oktober. Arbeidet vil hovedsakelig pågå på våren, i perioden mellom 26. mars og 2. mai, med den årlige overvåkingen som er del av MOSJ (miljøovervåking for Svalbard og Jan Mayen).

Videre kan det være aktuelt å legge inn enkelte dager med oppfølgende arbeid på høsten innen perioden 20. juli og 1. oktober. Sistnevnte vil være i tilknytning til innsamling av kameraer og observasjoner av binner med sendere samt lokalisering av sendere for å konstatere om binner er døde eller sendere har falt av, evt. også kombinert med biopsi-darting for fangst-gjenfangst analyser vha. genetiske markører.

I RiS-prosjektbeskrivelsen står følgende:

«Polar bears are captured by helicopter and tagged, weighed, and measured. Samples of blood, hair, fat, and milk are collected for analysis of environmental pollutants, studies of trophic dynamics, genetics, disease exposure, and parasitology. Satellite radio collars are deployed on

adult female polar bears to monitor movements and habitat use, delineation of the population, energy use, and reproduction (denning).»

Bakgrunn for bruk av helikopter, fra RiS-skjema:

helicopter is needed for immobilization (capture) of bears, for less invasive biopsy darting (genetic capture-recapture), for survey of denning areas, for transport of equipment and personnel to Barentsøya, for fueling at fuel depots, and for deployment of cameras at denning sites. It is not possible to foresee where we need to land, given that the capture work is opportunistic and depends on both sea ice and weather conditions. We apply for up to 300 landings in total, including for biopsy sampling (where we frequently are able to recover a dart with a magnet stick without physically land the helicopter. Of these, a maximum of 200 landings will be in relation to immobilization of bears.

Utdrag fra søknaden:

Merking:

I 2021 ønsker vi å merke inntil 160 bjørn på Svalbard. Hvor mange isbjørn vi vil få muligheten til å merke avhenger i stor grad av vær og isforhold. Det antallet vi søker om er derfor som et maksimumstall å regne. Vi ønsker å merke isbjørn i to hovedområder under årets feltarbeid. NP har en relativt lang tidsserie på merking og gjenfangst fra de sørøstlige deler av Svalbard, og vi ønsker å opprettholde aktiviteten i disse områdene. Merkingen vil da foregå i Storfjorden, langs østkysten av Spitsbergen, på Barentsøya og Edgeøya, samt Hopen og Kong Karls Land. De sørøstlige delene av Svalbard er de viktigste for isbjørn i Svalbardområdet. Andre områder huser ikke de samme tetthetene. Skal vi studere isbjørn på Svalbard, er derfor arbeid i dette området viktig både for å få data fra et større antall isbjørn som gir nok materiale til statistiske analyser og basis for forvaltningstiltak.

Vi ønsker også å merke bjørn i Hornsund, der vi har jobbet i flere år. I de andre vestlige områdene på Spitsbergen vil vi ikke prioritere merking, men vil be om tillatelse til å arbeide som et alternativ om værforholdene favoriserer dette framfor østkysten. Vi har tidligere merket en del bjørn i Van Keulen, og enkelte i Van Muijen, Isfjorden og småfjordene lengre nord. Planen er å sette satellittsendere på noen binner i disse områdene. I Isfjorden vil vi forsøke å sette halsbånd på lokale binner for at disse også kan spores av Sysselmannen ved behov, særlig om de er i nærheten av Longyearbyen. Antall hi er det ønskelig å få en oversikt over spesielt for Edgeøya, Hopen og Kong Karls Land. Arbeidet i disse områdene vil vesentlig bli gjort med helikopter ut fra vår letthytteleir på Heimland som ligger på Frankenhavøya, helt nord på Barentsøya, eller fra KV Svalbard, men alternativt over noen dager også fra bakken for Kongsøya, eller fra helikopter med base i Longyearbyen.

Den andre delen av feltarbeidet ønskes lagt til Nordaustlandet, Hinlopen og de nordlige fjordene på Spitsbergen, samt på alle de mindre øyene rundt Nordaustlandet. Om sjøisforholdene tillater det, kan det være aktuelt å arbeide over mot Kvitøya, et område vi kjenner lite til, men som antas å kunne bli viktigere og viktigere som hiområde ettersom sjøisen forsvinner fra andre viktige områder på høsten. Fra Nordaustlandet og Hinlopen har vi nesten bare data fra de siste 13 år, og det er viktig å lære mer om isbjørn i disse områdene. Særlig er data på genetikk, vandringer og hitetthet av interesse. Også i disse områdene ønsker vi å sette satellittsendere på binner. Arbeidet her vil bli gjort med helikopter, og vi forventer å bruke inntil 2 uker på denne delen.

Innen perioden fra ca. 26. mars til ca. 19. april vil vi operere enten fra feltstasjon på Barentsøya eller fra Longyearbyen. KV Svalbard være base for arbeidet fra ca 19 april til 2 mai.

Vi søker om tillatelse til å benytte hytta som står på Heimland under oppholdet om vi havner der deler av feltperioden, selv om vi hovedsakelig vil bruke brakkene vi har der. Hytta er også viktig som ekstra sikkerhet under toalettbesøk, grunnet mye isbjørn i området. Et felttoalett plasseres da i hytta. Videre søker vi om lov til å benytte hytta på Kapp Koburg i inntil 5 dager, om behov skulle oppstå.

Hireregistrering

Det planlegges å fly til Kongsøya sist i mars eller tidlig i april og registrere hi fra helikopter, enten i tilknytning til merkeprosjektet, eller i annet helikopter fra Longyearbyen. Det kan være aktuelt å ha folk til fots for en begrenset periode for hireregistreringer, og derfor også å bruke hytta på Kapp Koburg, maks for fem overnattinger. Arbeidet vil foregå på en måte som i minst mulig grad forstyrrer isbjørn. Det søkes også om tillatelse til å utrede hi der det er sikkert at isbjørn har forlatt området, noe som skjer en del dager etter at de bryter ut. Dette for å kunne sikre DNA om mulig, samt beskrive hienes konstruksjon samt få en eksakt posisjon. Hireregistreringer i andre områder vil kombineres med merkeprogrammet for å minimere kostnader og helikopterbruk.

I tillegg søkes det om å få sette ut inntil tre videokameraer samt viltkameraer samt lydopptager ved opptil seks ynglehi i områder som nevnt overfor (som vi vet posisjonen på fra binner med satellitt-sender. Disse kameraene er anskaffet gjennom organisasjonen Polar Bear International, og testet ut tidligere). Batteriet er godt forseglet i en sikker boks. Kameraene filmer sammenhengende i ca. seks uker. Det planlegges å gå på ski eller til fots siste 1 km fram til hiposisjonen. Studier viser at lite lyd slipper inn i et hi fra denne avstanden. Kameraene vil plasseres i trygg avstand fra hiåpning. Film fra kameraene vil gi data som er viktig for å øke forståelsen rundt hiøkologi for arten. Videre vil de brukes for å sammenligne med data på lys, temperatur og aktivitet som samles fra satellitt-sender og datalogger på øremerke. Således kan det benyttes for å kalibrere disse dataene som allerede benyttes for studier på hiadferd. Arbeidet med utsetting vil ledes av NP, mens en person ansvarlig for utviklingen av kameraoppsettet vil delta.

Prøver til genetiske studier

Vi søker også om å få ta prøver av vev for genetikk uten å dope isbjørn. Dette vil gjøres med samme type piler vi bruker for bedøving, men med pilspisser uten mothake. Pilen vil dermed sprette ut rett etter treff, med litt vev på innsiden av pilspissen. Disse pilspissene er spesiallaget til formålet. Vi ønsker å gjøre dette på et fåtall individer vi ikke kan bedøve pga. fare for e.g. drukning i vanskelige isforhold om våren, samt evt. på høsten tilknyttet annet arbeide. Dette har vært gjort på et utvalg bjørn tidligere på Svalbard, fra 2008, og på 155 isbjørn i Norsk sektor under feltarbeid høsten 2015 (inklusive arbeid i pakkisen nord for Svalbard). Høsten 2021 ble det tatt slike prøver fra 24 voksne isbjørn. Vi har DNA-profil fra om lag 1000 isbjørn fra Svalbard hvorav mange fortsatt er i live, og kan dermed identifisere en rekke individer uten faktisk å fange dem. Vi har tidligere hatt godkjenning for slik prøvetaking fra Forsøksdyrutvalget (fornytt tillatelse er søkt om og under behandling)

Reetablering feltleir med letthytter for forskningsstasjon for isbjørnstudier på Barentsøya

Norsk polarinstitutt har i mange år brukt Hopen som base for isbjørnstudier. De siste årene har det vært så lite sjøis rundt Hopen at det ikke har vært mulig å bruke helikopter til merking av isbjørn om våren med base der. Fra 2008 ble det derfor opprettet en feltleir på Barentsøya, Heimland. Barentsøya ligger veldig sentralt til i så henseende, med de fleste viktige kjerneområdene for

isbjørn innen rekkevidde med helikopter, og stort sett brukbare sjøisforhold i områdene rundt. Våre tre ikke permanente letthytter på Heimland ble flyttet noen hundre meter til et mer optimalt sted med mindre snø og tørr grunn høsten 2014. Tillatelse er gitt for å ha dem stående til høsten 2021. Hyttene står på ca 78.584 °N, 21.112 °Ø (ca. 200m sør for nødhytta). Plasseringen tilfredsstiller kravet om en minsteavstand fra kulturminner på >100m. Plassering er god med et drivstoffdepot rett ved, og muligheten til å kunne bruke hytta på heimland som nødhytte (da eventuelt etter avtale med sysselmannen). Det er sjekket med kulturminnerådgiver Irene Skauen Sandodden hos sysselmannen at det ikke er andre kjente kulturminner i området enn nødhytta. Hver av to letthyttene er ca 11 kvadratmeter (ca 2,50x4,30 meter). De er produsert av Letthus, og har betegnelse polarkabiner (www.letthus.no). En tredje letthytte er halve størrelsen, og benyttes som aggregatbu. Det søkes om å få ha hyttene stående til høsten 2022. De har ikke noen form for mer varig forankring i grunnen. De er plassert på paller, og forankret med barduner. Hyttene skal brukes for isbjørnforskning, og ikke være tilgjengelig for andre typer prosjekter med mindre dette klargjøres spesifikt med sysselmannen.

Regelverk

Hi-registrering til fots på Kongsøya

Kongsøya ligger i Nordaust-Svalbard naturreservat, og i henhold til Forskrift om nasjonalparker og naturreservater på Svalbard av 4. april 2014 nr. 377 § 17 er det forbudt å ferdes på Kong Karls Land hele året, på Svenskøya, Kongsøya, Abeløya, omkringliggende øyer og i deres sjøområde i en avstand av 500 meter fra land eller skjær ved laveste vannstand. Forbudet gjelder også overflyvning av områdene under 500 meter. Sysselmannen kan imidlertid med hjemmel i § 28 c gi dispensasjon fra forbudet for å utføre vitenskapelige undersøkelser dersom det ikke vil stride mot formålet med naturreservatene

Landing med helikopter

Utenfor vernede områder Landing med helikopter utenom godkjent landingsplass er forbudt etter svalbardmiljøloven § 83, 2. ledd, 1.punktum. Sysselmannen kan gjøre unntak fra forbudet etter samme bestemmelses 2.punktum. I avgjørelsen skal det legges vekt på formålet med søknaden, risiko for miljølemper og målet om begrenset motorferdsel på Svalbard, og i en evt. tillatelse skal det fremgå hvordan disse forholdene er vurdert, jf. sml. § 84.

I Nordre Isfjorden nasjonalpark, Nordenskiöld Land nasjonalpark, Indre Wijdefjorden nasjonalpark og Sassen-Bünsow nasjonalpark:

Landing med helikopter i disse områdene reguleres av:

- Forskrift om fredning av Nordre Isfjorden nasjonalpark av 26.september 2003 nr. 1187.
- Forskrift om Nordenskiöld Land nasjonalpark av 26.september 2003 nr. 1186.
- Forskrift om fredning av Indre Wijdefjorden nasjonalpark av 9.september 2005 nr. 1046.
- Forskrift om Sassen-Bünsow Land nasjonalpark av 26. september 2003 nr. 1189.

Formålet med vernet er bl.a. knyttet til å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentligste urørt arktisk kyst- dal- og fjordlandskap med intakte naturtyper, økosystemer, arter, naturlige økologiske prosesser, landskap og kulturminner, jf. verneforskriftenes § 3.

Landing med helikopter er forbudt i nasjonalparkene, jf. verneforskriftenes § 4 pkt. 4.5. Sysselmannen kan gjøre unntak fra dette og gi dispensasjon etter forskriften § 6, 2.ledd når bl.a. vitenskapelige grunner taler for det. Tillatelse kan likevel bare gis dersom landingen ikke strider mot forskriftens formål eller ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig, jf. § 6, 3.ledd. Ved

avgjørelsen skal det bli legges vekt på hvilken virkning tillatelsen kan få for miljøet, jf. forskriftens § 6, 4.ledd. Målet om begrenset motorferdsel på Svalbard må også vektlegges, jf. sml. §84, 1.ledd.

I Sør-Spitsbergen nasjonalpark, Forlandet nasjonalpark, Nordvest-Spitsbergen nasjonalpark, Nordaust-Svalbard naturreservat, Søraust-Svalbard naturreservat

Landing med helikopter reguleres av Forskrift om nasjonalparker og naturreservater på Svalbard av 4. april 2014 nr. 377. Formålet med vernet er bl.a. knyttet til å bevare store, sammenhengende og i det vesentligste urørte naturområder på land og i sjøen med intakte naturtyper, økosystemer, arter, naturlige økologiske prosesser, landskap, kulturminner og kulturmiljøer, jf. verneforskriften §§ 3.

Landing med helikopter er forbudt i nasjonalparkene, jf. verneforskriften § 4, 1.ledd. Sysselmannen kan gjøre unntak fra dette og gi dispensasjon etter forskriften § 11 bokstav e) dersom det foreligger «særlige grunner», og en tillatelse ikke vil stride mot forskriftens formål.

Landing med helikopter er forbudt i naturreservatene, jf. verneforskriften § 15. Sysselmannen kan gjøre unntak fra dette og gi dispensasjon etter forskriften § 28 bokstav d) dersom det foreligger «særlige grunner», og en tillatelse ikke vil stride mot forskriftens formål.

I vilkåret «særlige grunner» ligger at behovet for dispensasjon må være tungtveiende og i tillegg knyttet til en situasjon som oppstår forholdsvis sjeldent. Bestemmelsen er ment å være en sikkerhetsventil, og det er fra lovgivers side derfor lagt opp til en restriktiv praksis. Målet om begrenset motorferdsel på Svalbard må også vektlegges, jf. sml. § 84, 1.ledd. I vurderingen av om tillatelse skal gis skal retningslinjene i «Forvaltningsplanen for Nordaust-Svalbard og Søraust-Svalbard naturreservater» følges. Ved behandling av søknaden skal det framgå hvordan miljøvirkningene er vurdert og vektet, jf. sml. § 22.

Hopen naturreservat

Landing med helikopter reguleres av Forskrift om fredning av Hopen naturreservat på Svalbard av 26.september 2003 nr. 1185. Formålet med vernet er bl.a. å bevare en tilnærmet urørt arktisk øy med tilgrensende sjøområder, jf. verneforskriften § 3.

Landing med helikopter er forbudt i naturreservatet, jf. verneforskriften § 4 pkt. 4.4. Sysselmannen kan gjøre unntak fra dette og gi dispensasjon etter forskriften § 6, 2.ledd når «vitenskapelige eller særlige grunner for øvrig taler for det». Tillatelse kan likevel bare gis dersom landingen ikke strider mot forskriftens formål eller ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig, jf. § 6, 3.ledd. Ved avgjørelsen skal det bli legges vekt på hvilken virkning tillatelsen kan få for miljøet, jf. forskriftens § 6, 4.ledd. Målet om begrenset motorferdsel på Svalbard må også vektlegges, jf. sml. §84, 1.ledd. Ved behandling av søknaden skal det framgå hvordan miljøvirkningene er vurdert og vektet, jf. sml. § 22

Fanging, merking, prøvetaking isbjørn

Utenfor vernede områder

Av svalbardmiljøloven (sml.) § 25 følger at all fauna med egg, reir og bo er fredet om ikke annet er fastsatt med hjemmel i lov. Fredningsprinsippet er nærmere beskrevet i sml. § 30 hvor det fremgår at ingen må jage, fange, skade eller avlive fauna eller skade egg, reir eller bo, uten hjemmel i reglene i lovens kapittel IV. Innfangning/merking/blodprøvetaking av dyr er etter dette forbudt etter loven. Sysselmannen kan dispensere fra forbudet med hjemmel i sml. § 37 for bl.a. vitenskapelige formål. Bestemmelsen er ment å være en sikkerhetsventil og praktiseres strengt. Dersom tillatelse

gis, skal bestemmelsene i dyrevelferdsloven hensyntas ved gjennomføring, herunder bl.a. § 10, 1.ledd som krever at det ved merking av dyr skal benyttes forsvarlige metoder som ikke påfører dyret atferdsmessige begrensninger eller unødige påkjenninger og belastninger.

I Nordre Isfjorden nasjonalpark, Nordenskiöld Land nasjonalpark, Indre Wijdefjorden nasjonalpark, Sassen-Bünsow nasjonalpark

Omsøkte fanging, merking, prøvetaking av isbjørn reguleres av verneforskriftens § 4, pkt. 2.1 at «Planter og dyr reguleres av svalbardmiljølovens kap. IV» (se over).

I Sør-Spitsbergen nasjonalpark, Forlandet nasjonalpark, Nordvest-Spitsbergen nasjonalpark, Nordaust-Svalbard naturreservat, Søraust-Svalbard naturreservat

Omsøkte innfangning/merking/blodprøvetaking av dyr reguleres Forskrift om nasjonalparker og naturreservater på Svalbard av 4. april 2014 nr. 377. Formålet med vernet er bl.a. knyttet til å bevare store, sammenhengende og i det vesentligste urørte naturområder på land og i sjøen med intakte naturtyper, økosystemer, arter, naturlige økologiske prosesser, landskap, kulturminner og kulturmiljøer, jf. verneforskriften § 3.

Det følger av Forskrift om nasjonalparkene og naturreservatene på Svalbard av 4. april 2014 nr. 377 §§ 8, 1. ledd og 25, 1. ledd at «*Pattedyr og fugl og deres bo og reir er fredet mot skade og forstyrrelser av enhver art*». Omsøkte fanging, merking, prøvetaking av isbjørn kommer inn under dette forbudet. Sysselmannen kan gjøre unntak fra dette og gi dispensasjon etter forskriften §§ 11 bokstav d) og 28 bokstav c) til å utføre vitenskapelige undersøkelser dersom en tillatelse ikke vil stride mot forskriftens formål. Ved behandling av søknaden skal det framgå hvordan miljøvirkningene er vurdert og vektet, jf. sml. § 22. Dersom tillatelse gis, skal bestemmelsene i dyrevelferdsloven hensyntas ved gjennomføring, herunder bl.a., § 10, 1.ledd som krever at det ved merking av dyr skal benyttes forsvarlige metoder som ikke påfører dyret atferdsmessige begrensninger eller unødige påkjenninger og belastninger.

Hopen naturreservat

Omsøkte innfangning/merking/blodprøvetaking av dyr reguleres av Forskrift om fredning av Hopen naturreservat på Svalbard av 26. september 2003 nr. 1185. Formålet med vernet er bl.a. å bevare en tilnærmet urørt arktisk øy med tilgrensende sjøområder, jf. verneforskriften § 3.

Det følger av verneforskriftens § 4, pkt. 2.1 at dyr er fredet mot «*skade, ødeleggelse og forstyrrelse av enhver art som ikke skyldes tillatt ferdsel*». Omsøkte innfangning/merking/blodprøvetaking av dyr kommer inn under dette forbudet. Sysselmannen kan gjøre unntak fra dette og gi dispensasjon etter forskriften § 6, 2. og 3.ledd dersom det foreligger vitenskapelige grunner, og en tillatelse ikke vil stride mot forskriftens formål eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Ved behandling av søknaden skal det framgå hvordan miljøvirkningene er vurdert og vektet, jf. § 6, 4.ledd. Dersom tillatelse gis skal bestemmelsene i dyrevelferdsloven hensyntas ved gjennomføring, herunder bl.a. § 10, 1.ledd som krever at det ved merking av dyr skal benyttes forsvarlige metoder som ikke påfører dyret atferdsmessige begrensninger eller unødige påkjenninger og belastninger.

Lån av hytter

Sysselmannen disponerer statens hytter i henhold til en instruks for bruken av statens hytter på Svalbard. Utlån av hyttene til forskning, filmteam eller andre skal ikke gjøres med mindre det foreligger særskilte grunner til dette. Særskilte grunner foreligger der Sysselmannen er bidragsyter

og/eller der Sysselmannen vurderer at formålet er viktig for forvaltningen. For fredete kulturminner må søknadene vurderes opp mot belastningen bygningen blir utsatt for ved bruk.

Utplassering av letthytter

Nordaut-Svalbard naturreservat og Sørøst-Svalbard naturreservat

Utplassering av letthytter i Sørøst-Svalbard naturreservat reguleres av Forskrift om nasjonalparkene og naturreservatene på Svalbard av 4. april 2014 nr. 377.

Naturreservatene er fredet mot alle tekniske inngrep som medfører terrenginngrep eller forstyrrelser av naturmiljøet, jf. forskriften § 23. Omsøkte utsetting av letthytte kommer inn under dette forbudet. Sysselmannen kan gjøre unntak fra dette og gi dispensasjon etter forskriften § 28 bokstav d) dersom det foreligger «særlige grunner», og en tillatelse ikke vil stride mot forskriftens formål. I vilkåret «særlige grunner» ligger at behovet for dispensasjon må være tungtveiende og i tillegg knyttet til en situasjon som oppstår forholdsvis sjeldent. Bestemmelsen er ment å være en sikkerhetsventil, og det er fra lovgivers side derfor lagt opp til en restriktiv praksis. I vurderingen av om tillatelse skal gis skal retningslinjene i «Forvaltningsplanen for Nordaut-Svalbard og Sørøst-Svalbard naturreservater» følges. Ved behandling av søknaden skal det framgå hvordan miljøvirkningene er vurdert og vektet, jf. sml. § 22.

Sysselmannens vurdering

Fanging, merking, prøvetaking

Formålet med NP sine omsøkte tiltak er vitenskapelige undersøkelser, og de utfører forsknings- og overvåkingsaktiviteter på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet. Kunnskapen fra forskningen får direkte anvendelse i forvaltningen av Svalbard og av isbjørnen som art. Kunnskapen er også viktig inn i det internasjonale samarbeidet under isbjørnavtalen om å bevare isbjørnen og dens leveområder, og bidrar inn i et overvåkningsprogram som har pågått siden 1988. Klimaendringene skjer raskt på Svalbard og i områdene rundt, og kunnskapen fra forsknings- og overvåkingsaktivitetene er derfor viktig nasjonalt og internasjonalt. NP gjennomfører fanging, merking og immobilisering etter standardiserte metoder som brukes i bjørneforskning også i andre arktiske områder. På denne bakgrunn og med nærmere definerte vilkår for aktiviteten, vurderer Sysselmannen at det er grunnlag for å bruke svalbardmiljøloven § 37 for å gi unntak fra faunafredningen for de vitenskapelige aktivitetene utenfor verneområdene. Innenfor nasjonalparkene er det etter Sysselmannens vurdering grunnlag for dispensasjon til forskningsaktivitetene i Indre Wijdefjorden, Sassen-Bünsow Land, Nordenskiöld Land og Nordre Isfjorden.

I Nordaut- Svalbard naturreservat, Sørøst-Svalbard naturreservat, Sør-Spitsbergen nasjonalpark, Forlandet nasjonalpark, Nordvest-Spitsbergen nasjonalpark samt Hopen naturreservat kan det gis dispensasjon fra bestemmelsene i verneforskriftene om vern av dyrelivet for vitenskapelige undersøkelser dersom dette ikke strider mot verneformålene. NP redegjør grundig i søknaden hvordan dyrevelferden skal ivaretas under feltarbeidet. Metoden NP bruker for immobilisering av isbjørn er velutviklet og benyttes i de fleste områder i Arktis. Vi vurderer at påvirkningen fra NP sin omsøkte aktivitet på gitte vilkår ikke vil stride mot verneformålene for de aktuelle verneområdene.

I forvaltningsplanen for Nordaut-Svalbard og Sørøst-Svalbard naturreservater står det at forskningsprosjekter som krever tillatelse primært skal foregå utenfor verneområdene, og at det eventuelt er godt gjort hvorfor undersøkelser ikke kan skje utenfor naturreservat. Kjerneområdene for isbjørn, inkludert de viktigste hi-områdene, finnes i stor grad innenfor verneområder. Dette

gjelder ikke minst for Søraust-Svalbard og Nordaust-Svalbard naturreservater. For å unngå feilkilder i datamaterialet er det viktig å samle inn data fra isbjørn i de hovedområdene hvor de finnes. Data som eventuelt blir samlet inn fra begrensede områder har ikke overføringsverdi til andre områder, siden studier viser at det er forskjeller i isbjørnens biologi fra område til område. På bakgrunn av dette vurderer vi at NP sine omsøkte aktiviteter kan tillates også innenfor verneområder. Dette inkluderer også dispensasjon fra ferdselsforbudet på Kongsøya på Kong Karls Land, siden hi-overvåkingen her gir spesielt viktige data om utviklingen i isbjørnbestanden.

Utplassering av hi-kamera

Kortvarig og midlertidig utplassering av den type kamerasystemer som NP skal benytte krever ikke særskilt tillatelse. For å unngå at installasjoner i felt feilaktig blir definert som avfall med påfølgende mulighet for fjerning fra Sysselmannens side, ber vi om at installasjonene merkes med navn på eier, RiS-nummer, dato for utsetting og dato for innhenting. Som tiltakshaver er dere også ansvarlig for at installasjonene settes opp og sikres på en slik måte at de ikke medfører fare eller forstyrrelser for mennesker eller dyr.

Helikopter

Ved avgjørelse av en søknad om helikopterlandinger skal det blant annet legges vekt på formålet med søknaden, hvilken risiko for miljølemper som ferdselen kan ha, og målet om en begrenset motorferdsel på Svalbard. Svalbardmiljøloven § 84 inneholder en plikt til å vurdere en eventuell tillatelse etter § 83 opp imot målet om en begrenset motorferdsel totalt sett. Blir tillatelse gitt, skal det gis begrunnelse som viser hvordan disse forhold er vurdert. Tillatelsen skal begrenses i tid og sted, og kan begrenses til å gjelde bestemte tilfeller. Det kan settes vilkår for tillatelsen.

Sysselmannen legger i sin vurdering vekt på at flygingen/landingene har et vitenskapelig formål og at isbjørnsforskningen skjer på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet. Videre er det ikke mulig å gjennomføre forskningen uten bruk av helikopter. Sysselmannen viser også til at det omsøkte antallet landinger er et maksimumsantall, og at rapporteringene over de siste årene viser at det gjennomføres et betydelig antall færre landinger. Når flyging og landing skjer i tråd med de vilkårene som knytter seg til vedtaket, vil ikke helikopteraktiviteten føre til uakseptabel skade på miljøverdier.

For de aktuelle verneområdene kan det gis dispensasjon til motorferdsel til vitenskapelige undersøkelser dersom dette ikke strider mot verneformålene. Vi vurderer at påvirkningen fra NP sin omsøkte aktivitet på gitte vilkår ikke vil stride mot verneformål for de aktuelle verneområdene.

Letthytter

NP har i flere år benyttet letthytter utplassert ved Heimland i Søraust-Svalbard naturreservat. Letthyttene ble første gang utplassert i 2008 og flyttet til ny plassering med hensyn til kulturminner i 2014. Tillatelsen til letthyttene går ut 1. oktober 2021, og en forlengelse av denne tillatelsen er nødvendig hvis hyttene skal stå til høsten 2022. Ifølge forvaltningsplanen for Nordaust- Svalbard og Søraust-Svalbard naturreservat kan det gis tillatelse til ikke-permanente inngrep direkte knyttet til forskning som vurderes å være i tråd med verneformålet, og letthytter nevnes som eksempel på hva som kan tillates. Det skal normalt gis kun ettårige tillatelser. Letthyttene som NP søker om kommer inn under denne typen ikke-permanente inngrep for forskning, og vi vurderer at det kan gis en ettårig dispensasjon.

Lån av hytter

Sysselmannen vurderer formålet med omsøkt forskning på isbjørn som viktig for forvaltningen og at særskilte grunner foreligger og innvilger søknaden om å låne tjenestehytta Kapp Koburg i inntil fem dager og nødhytta Heimland. Begge hyttene er automatisk fredet jf. Svalbardmiljøloven § 39. Bruken må skje etter gjeldende retningslinjer for fredede hytter jfr. Sysselmannens hyttereglement. Dersom det blir oppdaget feil eller mangler av teknisk/vedlikeholdsmessig karakter må Sysselmannen varsles om dette. Siden hyttene er fredet skal det utvises forsiktighet ved vedlikehold og reparasjoner ut over nødreparasjon. Større reparasjoner skal utføres av personell fra Sysselmannen med nødvendig kompetanse. Dette koordineres og planlegges av kulturminnerådgiveren hos Sysselmannen som innhenter tillatelse fra Riksantikvaren ved behov.

Sysselmannen ber om at NP melder ifra hvilke tidspunkt hyttene skal brukes og ønsker videre at NP tar bilder av hyttene fra alle sider utendørs samt innendørs for å få dokumentert tilstanden. Det er observert diverse kasser fra tidligere feltarbeid i hytten(e). Sysselmannen ber NP om å ta med seg alt av sitt søppel/kasser/utstyr fra hyttene og ikke la noe lagres til senere års feltarbeid.

Vedtak

Med hjemmel i:

- Svalbardmiljølovens §§ 37 og 83
- Forskrift om nasjonalparkene og naturreservatene på Svalbard av 4. april 2004, videreført fra 1973 § 11 bokstav d og § 28 bokstav c og d.
- Forskrift om fredning av Hopen naturreservat på Svalbard § 6
- Forskrift om fredning av Indre Wijdefjorden nasjonalpark på Svalbard § 6
- Forskrift om fredning av Sassen-Bünsow Land nasjonalpark § 6
- Forskrift om fredning av Nordenskiöld Land nasjonalpark § 6
- Forskrift om fredning av Nordre Isfjorden nasjonalpark § 6

gir Sysselmannen under de vilkår som er nevnt nedenfor dispensasjon til å gjennomføre de tiltakene som er omsøkt i forbindelse med forskning og overvåking av isbjørn på hele Svalbard i 2021 samt tillatelse til å opprettholde letthytter på Heimland fram til 1. oktober 2022.

Dispensasjonene og tillatelsene er gitt med følgende vilkår:

- Innfangning, håndtering og merking skal kun utføres av rutinert personell med solid erfaring med den aktuelle metodikken, og skal skje på en slik måte at dyrene ikke påføres unødige påkjenninger og belastninger.
- Dispensasjonene omfatter kun personer som inngår i prosjektet.
- Posisjonsdata fra binner merket med satellittsender skal kun brukes til rent vitenskapelige formål. Dataene kan deles med Sysselmannen av beredskapsmessige hensyn.
- Nødvendige rutiner for å hindre overføring av smitte mellom individer som fanges inn og overføring av smitte fra fastlandet til Svalbard må følges.
- Prosjektlederne skal sørge for at eventuelle uhell/uregelmessigheter umiddelbart meldes Sysselmannens vakttelefon.
- Alt utstyr som benyttes i felt og alt avfall skal tas med tilbake. Kun rent trevirke kan brennes.
- Letthyttene skal demonteres og tilstrekkelig opprydding foretas ved tillatelsens utløp, senest 1. oktober 2022.
- I henhold til svalbardmiljøloven § 83 skal all flyging og landinger foregå minimum en nautisk mil fra større, kjente konsentrasjoner av pattedyr og fugl.

- All flyging og landing skal foregå slik at dyre- og fuglelivet forstyrres minst mulig og slik at det ikke oppstår skade på vegetasjon og terreng. Dette må tas hensyn til ved valg av inn- og utflygingsruter og landingssted. Landinger på land skal så langt som mulig skje på tørr bakke uten vegetasjon.
- Ved landing skal det tas hensyn slik at rotorvind og landing ikke skader kulturminner og kulturmiljø. Landingsplass skal fortrinnsvis ligge utenfor sikringssonen til kulturminner.
- Innenfor Nordaust-Svalbard og Sørøst-Svalbard naturreservater skal retningslinjer for aktsom ferdsel på Øst-Svalbard (kapittel 3.5.2 i forvaltningsplanen) følges, og landing skal ikke skje innenfor sonene vist i temakart 14 i forvaltningsplanen.
- Søker har selv ansvar for å legge frem tillatelsen til den som gjennomfører flygingen.
- Flygninger og landinger skal rapporteres til Sysselmannen innen 01.11.2021 ved å benytte elektronisk skjema: <https://prodskjemavwr.fylkesmannen.no/eDocument.Viewer/SysseLMannen/>. Rapportering er ikke nødvendig dersom Lufttransport benyttes, siden de likevel rapporterer direkte til Sysselmannen.
- Det skal leveres en oppsummerende rapport fra feltarbeidet via RiS-databasen innen 1. november 2021.
- En kopi av denne tillatelse skal medbringes under arbeid i felt, og kunne forevises ved tilsyn/kontroll.

SysseLMannen innvilger NP sin søknad om bruk av Kapp Koburg. Den aktuelle hytten er en tjenestehytte med status som fredet. Bruken må skje etter gjeldende retningslinjer for fredede og verneverdige hytter jfr. SysseLMannens hyttereglement. Hytten er låst og nøkler må medbringes. Dersom det blir oppdaget feil eller mangler av teknisk/vedlikeholdsmessig karakter må SysseLMannen varsles om dette. Siden hytta er fredet skal det utvises forsiktighet ved vedlikehold og reparasjoner ut over nødreparasjon. Større reparasjoner skal utføres av personell fra SysseLMannen med nødvendig kompetanse. Dette koordineres og planlegges av kulturminnerådgiveren hos SysseLMannen som innhenter tillatelse fra Riksantikvaren ved behov.

Vi gjør oppmerksomme på at feltarbeidet trenger tillatelse fra Mattilsynet.

Vær oppmerksom på at ferdsel utenfor et nærmere avgrenset område på sentrale deler av Spitsbergen krever særskilt melding til SysseLMannen etter FOR-1991-10-18-671 om turisme og annen reisevirksomhet på Svalbard (turistforskriften). Meldeskjema finnes på: [Melde-, forsikrings- og rapporteringsplikt | SysseLMannen på Svalbard](#)

Aktsomhetsplikt

Vi gjør oppmerksom på aktsomhetsplikten i svalbardmiljøloven § 5 ”*Enhver som oppholder seg eller forestår virksomhet på Svalbard, skal vise hensyn og opptre varsomt så kulturminner og naturmiljø ikke påføres unødig skade eller forstyrrelse*” Det oppfordres særlig til hensyntagen overfor flora og fauna i området hvor installasjonene skal settes ut og hentes inn.

Klageadgang

Vedtaket kan i henhold til forvaltningslovens kapittel VI påklages av dere eller andre med rettslig klageinteresse. Klagen skal sendes innen 3 uker fra vedtaket er mottatt. Skriftlig klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes via SysseLMannen.

Med hilsen

Kristin Heggelund
miljøvernsjef

Ingvild Øyjordet
naturforvalter

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskreven signatur

Kopimottakere:

Politiavdelingen, Magnar Silseth
Miljødirektoratet
Lufttransport AS